

ЗА ЯВА

Народного Руху України з приводу державного перевороту в СРСР

Народний Рух України, обстоюючи право народу України на незалежну правову демократично національну державу, визнаючи законність і повноту влади на території України конституційно обраних та зформованих органами влади, керуючись декларцією про державний суверенітет України та конституцією УССР, заявляє:

1. Утворений позаконституційний орган влади — Державний комітет з надзвичайного становища в Москві є незаконним і його рішення не можуть мати юридичної сили в Україні.
2. Рух не визнає ДКНС і не вважає його рішення обов'язковими для себе.
3. Рух закликає всіх громадян України не підкорятися новим путчистам, створювати організації структури активного опору, які будуть координувати всеукраїнський страйк, до якого ми закликаємо як до єдиної мирної дієвої зброї в боротьбі за волю і добробут своєї родини, нашої української держави.

Іван Дроч,
голова Народного Руху України

В УКРАЇНІ

(З повідомлення УНАІР-ПС УРП)

Хмельницький, 31-го липня. — Відбулося поширене засідання бюро Хмельницького обкому КПУ, де ухвалено заяву щодо намірів групи політиків створити об'єднання „Рух демократичних реформ“. Актив об'єднань партійно-політичних виключно сформувався, що згадане об'єднання не приховує своє протистояння КПСС і закликає комуністів області до єдності Компартії та відсторонення її авторитету та впливу.

Луганське. — Нещодавно зареєстровано альянсам місцеві організації Співки Письменників України „Бахмутський шлях“. Редактором нового видання затверджено літературознавця, депутата Луганського міської Ради Ю. Снегача, „Бахмутський шлях“ об'єднує чотири рази на рік українською і російською мовами.

Дніпропетровське. — 1-го серпня орган обкому КПУ газета „Зоря“ надрукувала заяву трьох виконкомів — Дніпропетровського, обласного, Нікопольського міського і Нікопольського районного — під назвою: „Не допустити бандерівського свавілля“. „Бандерівський свавілля“ названі заповнювачі республіканських оркестрів змисли українського культурологічного походу „Козацькими шляхами“ урочисті події з нагоди святкування 500-річчя українського козацтва. У завіз містяться брутальні нападки на адресу

ПУТЧ ПРОВАЛИВСЯ

Москва. — Західні засоби масової інформації повідомляють, що керівники комуністсько-московської хунти, які називає загворнікні президент Російської федерації Борис Єльцин, почали втрачати грунт під ногами і стрімчають із зростаючою опозицією народних мас, а навіть війська, не тільки в Росії, але в усіх республіках СРСР. Коли це число друзів кувалося, всім змовникам були заарештовані міліцією.

Звітка на середу, 20-го на 21-го серпня, загворнікні збільшили число танків в частині Москви, де знаходиться „білий дім“ парламенту РСФСР, намагалися прорвати кільце барикад істатис до середини Верхньої Ради та можливо арештувати президента республіки Б. Єльцина. Деякі воїни стріляли в повітря з метою відстрашити охоронців і в цьому замішанні загинули три особи, а 12 були поранені, з них 12 були поранені після виходу з будівлі охоронюючої будинок великої кількості громадян, які, ризикуючи своїм власним життям оборонили легітимний уряд

Російської федерації і виставили скандальний „Єльцин, Єльцин!“

У вихідні невідомо наступу і прориву барикад, усі сподівалися штурму будинку спеціальними частинами КГБ і військ міністерства внутрішніх справ, тобто загворнікні Бориса Пуго, але хунта побоялася брати на себе відповідальність за суцільне загнотонізування народних мас Москви і російської республіки, а може й на всій території Росії. Пресове агентство Рейтер повідомило в середу, 21-го серпня, що Єльцин, правдоподібно таку згоду від Крючкова отримав, але відмовився покинути Москву, натомість запропонував вислати до Криму комісію з „п'ятьох осіб на зустріч і переговори з Горбачовим.“

В Україні поки що спокійно, Леонід Кравчук, голова Верховної Ради України, закликає населення до спокою і розв'язливих потягів. Кривілий загворнікні збільшили число військових частин в Україні, перекинувши туди найбільш надійні азіатські частини. Верховна Рада, під тиском Національної Ради,

схвалила окремі комуністи у справі перевороту, опрокідуючи змовників.

З Москви також повідомляють, що число військових частин, які перші мали наступати на „білий дім“ Російської федерації, збільшилося, але більшість як також переїжджати на сторону Єльцина і вчорашні наступальні частини перетворилися у частини оборони демократичних перетворень в СРСР.

Незважаючи на брутальну поведінку загворнікні і погрози, які вони стосують у відношенні до ліберальних сил, навіть Російська Православна Церква, згідно з її рішенням Патріарха Алексія II критикує тактику неконституційних переворотів і закликає воїнів союської армії не стріляти у своїх земляків.

Число демонстрантів в Україні і Прибалтиці зростає з кожним днем, а відповідальні державні і партійні керівники — П. Кравчук, Володимир Григор'єв, Василь Чорновіл — заявляють, що всієї перетворення і зарядження з центру не мають правної сили в Україні, суверенний республіки.

Події в СРСР А.М. Розентол називає „останнім актом“

режиму

Нью Йорк. — Відомий постійний співробітник газети „Нью Йорк Таймс“ знавеш півстосової проблематики А.М. Розентол знову написав, використав ацію перевороту в Союзі і віднесення від влади президента СРСР Михайла Горбачова, неперемінені ситуації, тим разом під загальноком „Останній акт“ режиму, тобто тих сил імперії, які з допомогою міністерства оборони, міністерства внутрішніх справ, КГБ і твердолобих комуністів, переріли переворот і проголосили СРСР вижитковий стан.

А. Розентол пише, що уряди західних держав, включно із З'єднаними Штатами Америки, будували свою теорію демократизації не тільки згідно з інтересами західної Європи, але і цілому Союзі, а не Горбачов служив для них символом цього демократичного процесу. Сам Горбачов, який найкраще знав відносини в СРСР і в Україні, зрозумів становищах, зробив декілька основних помилок, а саме, будучи генеральним секретарем ЦК КПСС і президентом СРСР ринчовано, з ексцесивною владою і спеціальними повноваженнями, не побачив потенційних противників і не намагався перебудувати системи КГБ. Більше того він і його люди дуже часто називали лояльну організацію КГБ, яка має на своїй совісті мільйони жертв не тільки росіяни, але і перемінені громадяни Московського народу, „мечем і шитом Комуністичної партії“.

Тепер ці „герои“, заініційовані, спільно з маршалом Дмитрієм Язовим, міністром оборони СРСР Р. Борісом Пуго, міністром внутрішніх справ, та іншими чорними силами з Комуністичної партії, переворот і віднесення від партійної і державної влади самого М. Горбачова, який зробив все, що було в його силах, але

задовго толерував кагебіські беззаконня. Він від як засадою „рука руку мисі“ тут нічого не помічався, який йдеться про своїх компартістів, а зокрема про КГБ з підступним і безоглядним його керівником Володимиром Крючковим, відомим сталінським лідером.

Розентол пише, що в попередніх своїх статтях він згадував про силу й небезпеку КГБ, але деякі офіційні чинники в Україні ЗСА збували що пересторогу мовчавкою, або бальнішним заявами в розумі „О, ні, КГБ виконаний, він вже не має такої впливовості, щоб перерізати перевороти, чи змінити на високих становищах осіб“. Немає рад на це і треба визнати, каже Розентол, що президент Джордж Буш був дуже закордонну політику, зокрема політику на сході Європи і в СРСР, на потягненнях М. Горбачова, підсилюючи всіма можливими способами його авторитет внутрі і на зовні ССР.

Історія дав тепер ДЖ. Буше другу нагоду. „Між союської приятелі, — пише Розентол, — які щіле своє життя поборовали комунізм заявляють, що це не закінчилися гарантії СРСР, а останній акт цієї трагедії щойно розпочався“. Автор пише, що борі за свободу надійдуть, що ЗСА не визнають уряду загворнікні. Вони також переконані в тому, що у випадку вжиття армії проти демократичних сил, всі військові частини будуть стріляти у своїх співгромадян і що ані Єльцин, ані інші демократичні провідники не підпорядкуються новій „владі“.

Допомога Заходу, в тому числі ЗСА, повинна тепер базуватися не тільки на заступі сталінстві, але також на визнанні політики Єльцина і пожавленням зв'язків з іншими демократичними групами у республіках, — заключає статтю Розентол.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД СПОНЗОРУЄ в ЗСА окрему програму вишколу, що кожного року коштує американських платників понад 4 б. дол. і саме з уваги на те, що саме спонзорувана Урядом і оплачувана громадськими грошми Конгрес вирішив перевірити її ефективність. У результаті такої перевірки конгресові надійшли свідчення, що жінки в мундирі справляють, як біліх мужиків, у ніжних платіях посли, декуди можна було навіть зауважити наявні прояви расизму та статевій дискримінації. Але ці дослідники відразу підкреслили і те, що їхні досліді в ніякому разі не заперечують потреби такої програми, щільно які з допомогою особам, які знаходяться в економічно несприятливій ситуації знайти кращу працю.

НА КРАЙОВИЙ КОНФЕРЕНЦІЙ демократичних губернаторів, що розпочалася у Сіетлі, Вашингтон, демократи знову старалися критикувати внутрішню політику президента Джорджа Буша, яку вони уважають своєю козирем у передвиборчій кампанії. Однак навіть тут демократи не повели, бо їхні намагання були даремними у світлі подій, що заініціювали в Москві. І знову політики мусили спрямувати свій погляд на закордонну політику та впливи американського Уряду, на хід подій.

АНАЛІТИКИ ТА ЕКОНОМІСТИ стверджують, що усунення від влади в Кремлі Михайла Горбачова безумовно матиме деякий негативний вплив на економіку ЗСА в наступних кількох тижнях. Однак вони уважають, що американська економіка є достатньо ізольована від економіки СРСР, щоб це могло заповнити будь-яку довготривалу щілину.

ЗМІНИ ПРАВЛІННЯ в Кремлі та віднесення президента Михайла Горбачова від влади американськими демократами, що мали багато запитів про події в СРСР, але дуже невелике число конкретних відповідей зі сторони громадян про зміну взаїдишніх впливів поїздок до СРСР і спадання економіки Горбачова. Лейтмотив „Свободи“ — прогнози офіційну пересторогу американським громадянам, які щими діями шляхують іхати до СРСР, підкреслюючи існуючий факт надзвичайного військового стану та „можливості громадянських заворушень на невідомий період часу“.

ДЕПУТАТИ НАРОДНОЇ РАДИ ПРОТЕСТУЮТЬ

Київ (УПА і РСРКУ). — На пресконференції Народної Ради в понеділок, 19-го серпня в 10-й год. ранку обговорювалося питання про створення Координаційного центру для узгодження подальших дій всіх демократичних сил в умовах ополішеного надзвичайного стану в СРСР. Як такий центр, вирішено створити президію Народної Ради, коло якої Секретаріат Руху буде виконавчим органом.

Народний депутат Левко Лук'яненко наголосив на особливому значенні легальних методів протистояння в умовах можливого запровадження військового стану в Україні. За його словами, саме Народна Рада, як „наступна заповнювача оркестру України“ має стати координаційним центром всіх партій та рухів. „Ми створюємо ніяких нових структур, ми не будемо провокувати ЦК КПУ, армію на створення позаконституційних органів“.

Народний депутат Лари-

са Скорик закликав всі партії прийняти звернення до Президії Верховної Ради України з метою оголошення введення надзвичайного стану незаконним і антиконституційним. Вона також наголосила, що „ніх інших способів протистояння українській державі, немає, і скоро не буде. Вся увага має бути звернута на те, що може організувати ДМСТ“.

Дмитро Павличко: треба одразу братися до роботи, наші потрібні підготувати звернення від різних демократичних сил до Верховної Ради Республіки. Нас хочуть злякати. Сили, які хочуть зберегти імперію, надають, вони спробують втриматися.

Левко Лук'яненко та Леся Танок вказали на необхідність перенесення партійної контролю над видавничою діяльністю, „в інші місця“.

„УП“ отримала повідомлення, що в Молдові продовжується пересування армії від Белгроду до Кишинева. В Казахстані припинено діяльність усіх незалежних засобів масової інформації, однак Назарбаєв заявив, що надзвичайного стану в республіці немає і там діють лише закони Казахстану. У Білорусії відбулося засідання Президії Верховної Ради, де Леонідов заявив, що Горбачов сам віддав владу, бо він є досить стомлений. На гострі запитання журналістів він відповів, що сам особисто цих слів від Горбачова не чує.

„Саюдіє“ вирішили на знак солідарності з вимогами Єльцина провести в Литві 20-го серпня 30-хвилинний страйк, в Каунасі захоплено демонстацію та ретранслюють, які передавали засідання Верховної Ради Литви. На підході до Вільноса колонна біля 80 танків.

У перерві на запитання української преси відповідали Леся Танок та Олександр Шевченко.

Леся Танок: Стався антиконституційний переворот, переворот відверто реакційної воєнщини і навіть до цього часу не визначено, хто серед них головний. Теза про „хворобу“ Горбачова не скоріш за все обман, ми вже знаємо таку „хворобу“ Хрущова. За ними не стоїть таке велике коло людей, і Україна, я думаю, може сама вирішувати за себе. Ми проголосили свою декларацію і свій закон, ми скоріш за все нас не стосуються. Кравчук нас зробить все, щоб на Україні не був проголошений

Митрополит С. Сулик закликає

ДО МОЛИТОВ

Філадельфія, Па. — Митрополит Української Католицької Церкви в США Стефан Сулик відвідав в понеділок, 19-го серпня, заяву до своїх вірних, в якій стверджує, що події, які почалися 19-го серпня в СРСР викликали велике хвилювання та турботу всіх. Як несподівано, прелат Митрополит Сулик у своєму зверненні може наразити на небезпе-

ку релігійну свободу віруючих в Україні та загрожувати нормалізації УГКЦ України.

З того приводу Митрополит УКЦ в ЗСА закликає священників, монашеству і вірних молитися, щоб сучасне напруження в СРСР втихомирилося і щоб Пресвята Богородиця мала в опіці усіх вірних в Україні.

У СВІТІ

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ відбулася науково-практична конференція з української громадськості, присвячена 50-річчю фашистського геноциду проти жидівського народу. Прийнято звернення до населення Івано-Франківщини, в якому говориться, що жидівська громада області всі свої зусилля спрямовує на будівництво незалежної, правової, демократичної і багатонаціональної України.

ТАМІЛЬСЬКІ ПІДПІЛИНИКИ зі Срі Лянкі, які, як загалом припускають, приготували і виконали атентат на колишнього прем'єр-міністра Індії Раджива Ганді, почли самобутньо у виторок вересня, 20-го серпня, після того, як поліція і армійські частини оточили їхню крикуву. В акті самобутства загинуло сім осіб, включно з двома центральними провінціями. Як відомо, жидівська будівля бухет квітів з розривною бомбою, яка вибила його на місці і поранила кілька інших осіб.

МОСКОВСЬКИЙ ВОЄННО-КАГЕБІВСЬКИЙ переворот і прихід до влади в Союзі Союзу прихильників старого комуністичного режиму привади до смаку лібіському лідерів, полковників Мумамарові Каддафі. Він надіслав особисте послання сталеніковим союських „чорних полковників“ Геннадію Янаєву і привітав його з перемогою над процесом демократичних реформ в СРСР. Це саме зробив президент Іраку Саддам Хусейн.

МЕХІКАНСЬКА УРЯДОВА партія веде перед у виборах, але що перемогти Інституційно-революційної партії опозиція називає фальшивими виборів тих політичних кіл, які „прикладом перекопили владу“ в попередніх виборах. Лідери антиурядових партій у спільній заяві зажадали, щоб наслідковий загальної всієї країни у двох центральних провінціях: де урядова і опозиційні партії здобували майже рівну кількість голосів. Де багатовиборчих локаліх виборів балоти загнали не були доставлені. Трапилися випадки крадіжки балотів (порожніх і проголосованих), а чимало локаліх перерахували голоси виборців у великому секреті і там поділили фальшивими. „Заставили всі це разом матиме наслідок фальшивих виборів“, — заявив кандидат на губернатора д-р Сальвадор Нава, кандидат на губернатора з опозиційної партії. Представники урядової партії відкинули всієї закиди своїх опонентів.

ДЕЛЕГАЦІЯ ЯПОНІ І Південної Кореї зустрінулася в Пекіні 30-го серпня на четвертій турі переговорів про можливість встановлення дипломатичних стосунків. Переговори почалися ще в січні, але прогресу до цього часу не мали.

СОВЕТСЬКІ ВОЯКИ, які стаціонаують коло Берліну, запитані кореспондентами відповіли, що вони будуть консеквенцій від переговорів і усунення від влади президента СРСР Михайла Горбачова. Лейтмотив „Свободи“ — Митрополит Митрополит Сулик у своєму зверненні до вірних, що в армії є чимало таких юнаків, які оборонять реформи Горбачова і Єльцина. „Однак основною нашою щільно є недопустити до громадської війни“, — заявив Іванов.

У 100-РІЧЧЯ ПОЯВИТЬСЯ ІСТОРІЯ УНС

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузюмович). — У конференційний зал нашої редакції від тижня кишить робота. На цілому столі розложено книги, альбюми „Свободи“ та її річніки від давнішого до цього останнього (з 1991 року). Д-р Мірош Купорос і його дружина Леся щільно випилюють на зелених картах дати цитати та інформації та потрібні для джерельного твору. Дозволяємо собі на короткий час ім перешкодити і поставити декілька питань про що йому працює.

Як знаємо, він згодився написати історію Українського Народного Союзу — в якій спосіб до цього дійшли?

Ще на останній Конвенції, коли відбувся головний передсідання Ульяні Дячу, вона звернулася до мене з такою пропозицією. Відтак їйни досить довгі переговори з Екзекутивом, а щойно після того, коли умовини були узгоджені, ми підписали контракт і я взявся до роботи.

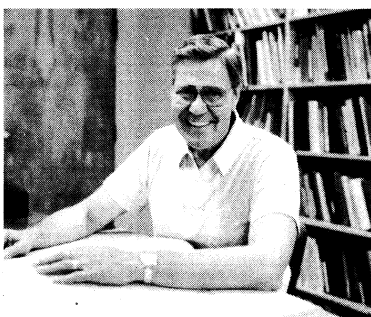
— А коли ви скінчите що важливу працю?

— Планую закінчити книжку до кінця 1993 року, відтак вона мусить бути перетвержена, а повинна бути готова до наступної Конвенції УНС в 1994 році.

— Як бачу ви тут тепер робите випику із календарів і „Свободи“ — а що ще буде використане до цієї історичної книжки?

— Розуміється незвичайно багато матеріалу можна знайти у Альманахах УНС, але такі найбільше в тому ювілейному з 1936 року, який так давиливо підготував покійний вже редактор „Свободи“ д-р Лука Митишуга. Там ми бачимо точні дані про кожний відділ УНС, що є надзвичайним джерельним матеріалом. А крім того я буду переглядати протоколи зборів поодиноких відділів, конвенційні звіти і нещай архівні матеріали в університеті Мінесоти.

— Як однак думаєте „оживити“ цю історію, щоб

Д-р М. Куророс під час відвідин „Свободи“

вона була такою цікавою, як ваша остання праця „Українська америкація“?

— Розуміється, що я не думаю залишатися при суцільній історії такої організації як УНС. Я хочу, щоб це була правдива історія з її позитивними та негативними, а це треба не лише науковим розшуком, але розмов із живими людьми, які творили цю історію. Тому планую перевести інтерв'ю із колишніми передсідками УНС. І особами з четвертої генерації українських емігрантів з Шамонією, з тими, що будували УНС, але та-

(Закінчення на стор. 3)

(Закінчення на стор. 3)

